

Si ti ushqej unë dosat e mia në mënyrën e duhur?

Krahas menaxhimit të dosave (inseminimi, vaksinimi, higjena), të ushqyerit e tyre është çelësi për riprodhim të sukseshëm të gicave. Rekomandimet e paraqitura janë një përmbledhje e përvojës së klientëve të suksesshëm. Megjithatë, kjo nuk do të thotë që metodat të aplikohen 100% në të njëjtën mënyrë në fermat tuaja të derrave, por që në të gjitha fermat e sukseshme janë aplikuar disa standarde të caktuara minimale, të cilat do të paraqiten më poshtë.

Shkëputja e gjirit dhe mënyra e të ushqyerit

Për dosat këshillohet që në ditën e shkëputjes së gicave t'i ofrohet maksimalisht 3 kg ushqim laktacioni edhe pak bar që ndihmon vetëm për ngopjen e tyre (fibër të pastër, bar apo kashtë). Në 2-3 ditët në vijim mbas shkëputjes dosat duhet të marrin të paktën 3kg ushqim laktacioni.

- ✓ *Rekomandim:* nga dita e dytë deri në të tretën pas shkëputjes krahas ushqimit të laktacionit që jepet rekomandohet dhe 1 kg Prestarter (BI-LACTIN PLUS, SCHAUMA PREMIUM ose SCHAUMA WEAN). Kjo mënyrë ushqimi është e domosdoshme sidomos te dosat që hanë shumë dhe te dosat pas pjelljes së parë. Si përzierje mineralesh rekomandohet Schaumalac ZL.

Niveli i ulët i të ushqyerit deri në ditën e 65 të barsmërisë

Menjëherë pas ndërzimit të parë mund të jepet 2 deri 2,3 kg ushqim barsmërie. Një ushqim i pajisur me shumë energji menjëherë pas shkëputjes sjell rritjen e vdekshmërisë së embrioneve. Dhjamosja e tepërt parandalohet me anë të kombinimit optimal të ushqimeve të ndryshme që përmbajnë celulozë. Si përzierje mineralesh rekomandohet Schaumalac ZT.

Niveli i lartë i të ushqyerit deri ditën e 105 të barsmërisë

Në këtë fazë kemi një rritje të sasisë së ushqimit në 2,5 deri në 2,8 kg. Duke filluar nga dita e 90-të e mbarësimit sasia e ushqimit rritet në 3,0 deri 3,5 kg. Një sasi e lartë e ushqimit rrit peshën e lindjes së gicave dhe parandalon përhapjen. Vetëm për shkak të konsumit të lartë të ushqimit (200-300 kg më shumë për dosë në vit) në këtë fazë nuk lejohet të ushqyerit e dosave me ad libitum. Si përzierje mineralesh edhe në këtë fazë rekomandohet të aplikohet Schaumalac ZT.

Përgatitja për pjelljen duke filluar nga dita e 106 e barsmërisë

Të gjitha masat e ndërmarra duhet të çojnë në një pjellje të shpejtë dhe në një prodhim optimal qumështi. Pengesat duhet të parandalohen. Kjo arrihet, duke ulur sasinë e ushqimit në më pak se 2 kg në dy deri tre ditët e fundit të barsmërisë.

Rekomandohet një përzierje ushqimi 50% barrëse dhe 50% laktacioni si dhe aplikimi i SCHAUMACID minimalisht 40g/për dosë në ditë për parandalimin e etheve të qumështit.

Periudha e të ushqyerit me gji

Sasia e ushqimit duhet t'i përshtatet prodhimit të qumështit. Prandaj te dosat që pjellin për herë të parë sasia maksimale e ushqimit jepet afërsisht 10 ditë pas pjelljes, ndërsa tek dosa të vjetra afërsisht 7 ditë pas pjelljes. Një furnizim i mjaftueshëm me ujë është kusht i domosdoshëm për një konsum të lartë dhe për një dosë të shëndetshme. 10% e masës trupore të dosës duhet të jetë ujë. Në stinën e ngrohtë të vitit duhet të shtohet të paktën 25 %. Pra një dosë që peshon 200 kg peshë e gjallë i korrespondon 20 l ujë në ditë. *Sasia e ujit që kalon në pirëse duhet të jetë 2.5 l në minutë.*

Gjatë periudhës së ushqimit me gji rritet mesatarja ditore prej 225 g për gic dhe ditë. Për të arritur këtë duhet të prodhohet çdo ditë 11 litër qumësht dose. Në këto 11 litër qumësht ka 9 litër ujë. Rekomandohet të mbushen koritat me ujë për të pirë dosat. Në mënyrë që të kompensohet

bilanci elektrolit rekomandohet të përdoret 0,5 kg ENERGIETRUNK (pije energjike) në 10 litër ujë. Sasia e ushqimit rekomandohet të jetë 2 kg për dosë dhe 0,5 kg për gic, kjo do të thotë në 10 gica 7 kg ushqim. Temperatura në stallën ku rri dosa me gicat e saj duhet të jetë 20°C. Përsa i përket mënyrës së të ushqyerit të dosave, përbërësit e shijshëm duhet të përdoren në kushte të përsosura higjienike. Sinkronizimi i ushqimit është i rëndësishëm. Me këtë kuptohet, që si ushqimi ditor **ashtu dhe zëvendësuesi i qumështit** duhet të përmbajë komponentët.

Sugjerimet e recetës jepen në tabelën 1.

Komponentët	Ushqim ditor	Zëvendësuesi i qumështit
ELB	61,10	40,0
Misër	15,0	35,0
Sojë 44	10,0	17,0
Vaj	0,5	1,0
Celulose	10	5,0
Schaumalac ZT	3,5	-
Schaumalac ZL	-	4,0
Shuma	100	100
Përbërësit /kg sasi ushqimi		
Masë e energjisë në g	11,8	12,7
RP në g	142	160
RFA në g	62	49
Lysin në g	7,1	9,5